

Elektronický informačný bulletin

V. ročník - máj - 2017

AKTIVITY ED LUČENEC

PODUJATIE „JE EURÓPSKA ÚNIA PRE SLOVENSKO PRO- SPEŠNÁ?“

Deň Európy je tak príležitosťou pre zdieľanie európskej identity a oslavou mieru a jednoty v Európe. Od roku 1986 sa Deň Európy každoročne oslavuje vo všetkých členských krajinách Európskej únie. Deň Európy je príležitosťou pre aktivity a oslavy, ktoré približujú Európsku úniu občanom a vzájomne zblížujú národy Únie.

Deň Európy si na rôznych podujatiach pripomínajú aj občania mnohých slovenských miest a obcí. Lučenec sa rôznymi aktivitami zapája do osláv Dňa Európy každoročne. Tento rok sa uskutočnili oslavy v zrekonštruovanej lučenskej synagóge, ktorá sa stáva v regióne významných a dôstojným kultúrnym centrom početných kultúrno-spoločenských akcií.

Organizátormi slávnostného podujatia pri príležitosti mestských osláv Dňa Európy pod názvom „Je Európska únia pre Slovensko prospešná?“ boli Súkromné gymnázium Lučenec, Mesto Lučenec a Informačné centrum Europe Direct Lučenec. Hostami podujatia boli PhDr. Alexandra Pivková, primátorka Lučenca, Ing. Vladimír Maňka, poslanec Európskeho parlamentu a Ing. Milan Spodniak, poslanec VÚC Banskobystrického kraja a starosta obce Ratka, ktorí vo svojich slávnostných príhovoroch vyzdvihli finančnú pomoc Európskej únie prostredníctvom eurofondov pri rozvoji regiónov, miest a obcí na Slovensku. Podujatia sa zúčastnili aj študenti Gymnázia Boženy Slančíkovej Timravy v Lučenci, zástupcovia škôl, učitelia a rodičovská verejnosť. Podujatie začalo štátnou hymnou Slovenskej republiky a hymnou Európskej únie, čo symbolizovalo prepojenosť národných a štátnych záujmov členských štátov EÚ so záujmami jednotnej Európy. Bohatý slávnostný kultúrny program, ktorý pripravili Súkromná základná

umelecká škola v Lučenci a folklórny súbor Ipeľ, bol emotívnym kultúrnym zážitkom. Vystúpili v ňom najmä študenti Súkromného gymnázia v Lučenci a učiteľky SZUŠ. Hudba, spev a tanec, európske piesne a skladby ako aj slovenský folklór zdôraznili kultúrnu prepojenosť štátov EÚ. Podujatie spestrili pozdravné videá bývalých študentiek súkromného gymnázia, ktoré využili možnosti, ktoré poskytuje Európska únia mladým ľuďom a dosiahli v rámci otvoreného pracovného trhu v Európe významné pracovné pozície v zahraničí. Podujatie urobili ešte zaujímavejším premietnuté autorské videá študentov súkromného gymnázia, ktoré vyhotovili v rámci projektu Ambasadorská škola Európskeho parlamentu, ktorý sa na škole realizuje. Zmapovali v nich objekty, ktoré boli zrekonštruované alebo vybudované z finančných prostriedkov EÚ v meste Lučenec (napr. synagóga), v meste Filákov (napr. filákovský hrad, alebo dom sociálnych služieb a základné školy), v obci Halič (napr. haličský zámok, alebo čistička odpadových vôd), v obci Ratka (napr. komunikácie v obci, golfové ihrisko alebo rybníky), v obci Vidičná (napr. materská škola a kamerový systém) a v podnikateľskom sektore (využitie eurofondov vo firme AGRO CS Slovakia, a.s.).

Odpoveď na otázku uvedenú ako podtitul tohto vydareného podujatia netreba tak zdôrazňovať – je jasná a jednoznačná...

NOVINKY Z EÚ

JARNÁ HOSPODÁRSKA PROGNÓZA 2017: ČAKÁ NÁS STABILNÝ RAST

Európska komisia zverejnila jarnú hospodársku prognózu 2017. V prípade Slovenska sa predpokladá, že rast reálneho HDP v roku 2017 dosiahne solídne tempo vo výške 3 percent a do roku 2018 sa zvýši na 3,6 percenta, pričom hlavným ťahúňom rastu budú výdavky domácností. Očakáva sa, že celkové investície sa v roku 2017 zotavia a následne porastú, ťahané predovšetkým súkromnými investíciami do automobilového priemyslu a do veľkých infraštruktúrnych projektov.

V prípade EÚ sa očakáva, že rast HDP bude pokračovať prevažne stabilným tempom v tomto, aj budúcom roku. EK predpokladá, že rast v eurozó-

ne v roku 2017 bude na úrovni 1,7 percenta a v roku 2018 sa bude pohybovať na úrovni 1,8 percenta, pričom rast HDP v EÚ ako celku má podľa očakávaní zotrvať v oboch rokoch nezmenený na úrovni 1,9 percenta.

Nezamestnanosť postupne ďalej klesá, no v mnohých krajinách je naďalej vysoká. V eurozóne sa očakáva jej pokles na 9,4 percenta v roku 2017 a na 8,9 percenta v roku 2018, čo je najnižšia úroveň od začiatku roka 2009. Stane sa tak v dôsledku nárastu domáceho dopytu a vďaka štrukturálnym reformám a ďalším vládnym politikám v určitých krajinách, čo významne podporí tvor-

Európska hospodárska prognóza, jar 2017				
Prognóza pre Slovensko	2015	2016	2017	2018
Rast HDP (% medziročne)	3,8	3,3	3,0	3,6
Inflácia (% medziročne)	-0,3	-0,5	1,4	1,6
Nezamestnanosť (%)	11,5	9,7	8,6	7,6
Saldo verejného rozpočtu (% HDP)	-2,7	-1,7	-1,3	-0,6
Hrubý verejný dlh (% HDP)	52,5	51,9	51,5	49,8
Saldo bežného účtu (% HDP)	0,1	0,2	0,1	0,4

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro_en 11. máj 2017
GR hospodárske a finančné záležitosti Európska komisia

bu pracovných miest. Trend v EÚ ako celku bude podľa očakávaní podobný, pričom predpokladaná miera nezamestnanosti má klesnúť na 8,0 percent v roku 2017 a na 7,7 percenta v roku 2018, čo bude najnižšia hodnota zaznamenaná od konca roku 2008.

Prognóza tiež predpokladá, že pomer deficitu verejných financií k HDP i pomer hrubého dlhu k HDP v rokoch 2017 a 2018 poklesnú, a to tak v eurozóne, ako aj v celej EÚ. Riziká sú stále viac negatívne, ale celkovo vyváženejšie oproti zimnej prognóze. Externé riziká súvisia napríklad s budúcou hospodárskou a obchodnou politikou USA a so širším geopolitickým napätím. Ekonomická úprava Číny, zdravie bankového sektora v Európe a nadchádzajúce rokovania so Spojeným kráľovstvom o vystúpení krajiny z EÚ sú takisto považované za možné riziká ohrozujúce naplnenie prognózy

„STUPAVSKÉ ZELÉ“ POD OCHRANOU EÚ

Stupavské zelé je ďalšou z radu slovenských potravín, ktorá sa dostala do registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení EÚ. Viacero kvalitných tradičných slovenských potravín už európsku ochranu majú. V tomto európskom registri je už 12 slovenských produktov, medzi inými slovenská bryndza, zázrivský korbáčik či skalický trdelník.

Dňa 11. mája 2017 Európska komisia schválila

doplnenie registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení o „Stupavské zelé“.

„Stupavské zelé“, ako sa uvádza v žiadosti o zápis do zoznamu, je spracovaný výrobok – kyslá kapusta, ktorý sa získava mliečnym kvasením surovej kapusty (bielej) vypestovanej vo vymedzenej zemepisnej oblasti, bez pridania akýchkoľvek konzervačných látok. Narezaná kapusta sa vrství, solí a „šľape“ v sudoch z dreva alebo iného materiálu vhodného na styk s potravinami. Kvasenie prebieha v prirodzenom vonkajšom prostredí pri teplotách do 25 °C. Množstvo soli a šľapanie, ktorým sa vytláča zo suda prebytočný vzduch a šťava, zabezpečujú, že Stupavské zelé zostane pružné a chrumkavé. Vlastnosti výrobku sú získané prirodzeným mliečnym kvasením.

Stupavské zelé sa tak dostáva na zoznam takmer 1400 európskych výrobkov, ktorých zemepisné označenie alebo označenie pôvodu je pod ochranou EÚ.

Medzi chránené zemepisné označenia alebo označenia pôvodu, ktoré boli zaregistrované v prospech SR, patria klenovecký syrec, zázrivské vojky, slovenský oštiepok, slovenská bryndza, slovenská parenica, zázrivský korbáčik, oravský korbáčik, tekovský salámový syr, skalický trdelník a žitavská paprika.

Celoeurópsku právnu ochranu požíva aj osem tradičných zaručených špecialít, a to bratislavský rožok, liptovská saláma, lovecká saláma, spišské párky, špekáčiky, ovčí hrudkový syr – salašnícky a ovčí salašnícky údený syr.

EURÓPSKA KOMISIA PREDĹŽI MANDÁT JÁNA FIGEĽA AKO OSOBITNÉHO VYSLANCA EÚ PRE PODPORU NÁBOŽENSKEJ SLOBODY VO SVETE

Komisia sa rozhodla predĺžiť o rok mandát Jána Figeľa ako osobitného vyslanca EÚ pre podporu náboženskej slobody vo svete. Od svojho vymenovania v máji 2016 navštívil Figeľ viacero mimo-európskych krajín vrátane Iraku, Jordánska, Sudánu a Spojených arabských emirátov, a zúčastnil sa na mnohých medzinárodných podujatiach a procesoch spojených s podporou náboženskej slobody. Veľmi aktívne sa zapojil do dialógu so zástupcami vlád a občianskej spoločnosti, vrátane náboženských a mimovládnych aktérov. Jadro práce pána Figeľa je definované Usmerneniami EÚ o slobode náboženstva a viery, ktoré boli prijaté roku 2013. Vytvorenie tohto postu bolo v EÚ ako i vo svete prijaté veľmi pozitívne.

Ján Figeľ bude ako osobitný vyslanec EÚ pre podporu náboženskej slobody vo svete aj naďalej vystupovať ako osobitný poradca komisára pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj Nevena Mimicu s cieľom podporovať väčšiu informovanosť o slobode náboženského vyznania v rámci programu rozvojovej spolupráce.

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE ÚSEKU RÝCHLOSTNEJ CESTY R2 ZVOLEN VÝCHOD – PSTRUŠA

16. mája 2017 sa uskutočnilo slávnostné otvorenie úseku rýchlostnej cesty R2 Zvolen východ – Pstruša za účasti ministra dopravy a výstavby Árpáda Érseka, vedúceho Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Dušana Chrenea a generálneho riaditeľa Národnej diaľničnej spoločnosti Jána Ďurišina.

Novobudovaný úsek rýchlostnej cesty v celkovej dĺžke 7,85 km sa na východnom konci plynulo pripája k úseku rýchlostnej cesty R2 Pstruša – Kriváň, ktorý je v prevádzke od roku 2015. Projekt je financovaný v dvoch fázach v rámci dvoch

programových období (Operačný program Doprava 2007 – 2013 a Operačný program Integrovaná Infraštruktúra 2014 – 2020).

Vedúci Zastúpenia EK na Slovensku Dušan Chrenek k tomu uviedol: „Vďaka európskym pro-

striedkom sa darí výrazne skvalitňovať dopravu pre obyvateľov celého Slovenska. V období 2014-2020 zabezpečia investície z Európskych štrukturálnych a investičných fondov vo výške 3 miliardy eur rozšírenie dopravných sietí na Slovensku. To zahŕňa viac ako 100 km nových diaľnic a rýchlostných ciest, ako aj 126 km zrekonštruovaných železničných tratí.“

V rámci minulého programového obdobia 2007 – 2013 bolo na Slovensku vďaka prostriedkom z fondov EÚ len v oblasti dopravy vybudovaných 155 km diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy, zmodernizovaných takmer 2 tisíc km ciest I., II., a III. triedy a takmer 80 km železníc, zakúpených 61 nových vlakov, 45 nových električiek v Bratislave a 32 vlakových súprav pre prímestskú dopravu, 120 moderných nízko podlažných trolejbusov a 3 nové električky v Košiciach. Zároveň boli obnovené viaceré električkové trate.

V BOJI PROTI TRESTNEJ ČINNOSTI A TERORIZMU POMÔŽE EURÓPSKY VYŠETROVACÍ PRÍKAZ

Nadobudol účinnosť „európsky vyšetrovací príkaz“ vďaka ktorému sa zjednoduší práca justičných orgánov v prípade, že žiadajú o dôka-

zy, ktoré sa nachádzajú v inom členskom štáte EÚ. Európsky vyšetrovací príkaz je totiž založený na vzájomnom uznávaní, čo znamená, že každý členský štát EÚ je povinný uznať a vykonať žiadosť druhého štátu rovnako, ako by konal v prípade rozhodnutia vydaného vlastnými orgánmi.

Európsky vyšetrovací príkaz konkrétne umožňuje:

- dočasné odovzdanie osôb vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody na získanie dôkazov,
- kontroly bankových účtov a finančných operácií podozrivých alebo obvinených osôb,
- utajené vyšetrovania a odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky,
- opatrenia na zabezpečenie dôkazov

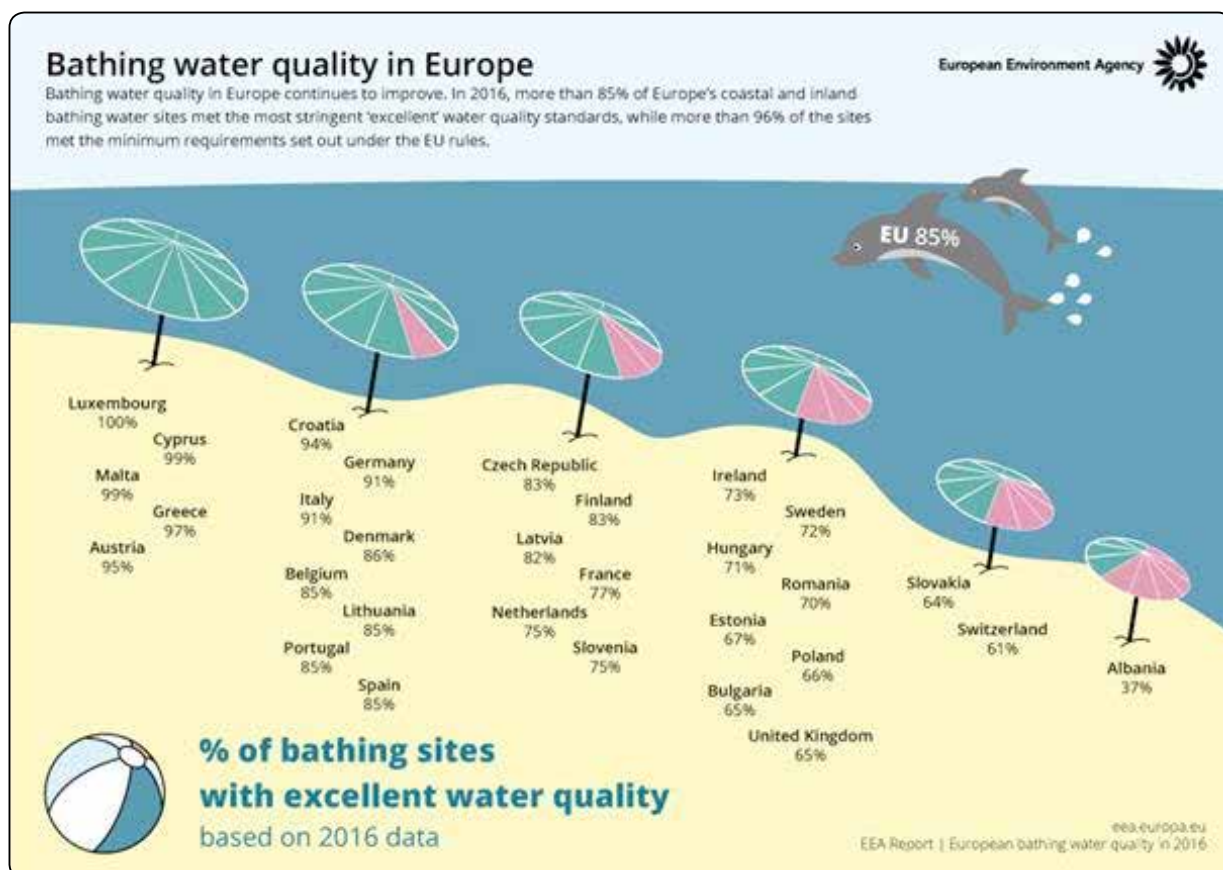
Európsky vyšetrovací príkaz zároveň stanovuje prísne lehoty na zhromažďovanie požadovaných dôkazov – členské štáty musia do 30 dní rozhodnúť, či žiadosť prijímú. Ak ju prijímú, na vykonanie vyšetrovacieho úkonu majú 90-dňovú lehotu. Každé oneskorenie sa oznámi členskému štátu

EÚ, ktorý vyšetrovací príkaz vydal. Príkaz zároveň obmedzuje dôvody na zamietnutie takejto žiadosti – prijímajúci orgán môže odmietnuť vykonanie príkazu len za určitých okolností, napr. ak je žiadosť v rozpore so základnými zásadami práva daného štátu alebo porušuje vnútroštátne bezpečnostné záujmy.

Do 22. mája 2017 mali členské štáty čas na zavedenie európskeho vyšetrovacieho príkazu do svojich právnych poriadkov. Európska komisia bude teraz analyzovať stav jeho implementácie a v prípade, že členské štáty doteraz neprijali potrebné opatrenia, bude s nimi hľadať riešenia.

KOMISIA ZVEREJNILA VÝROČNÚ SPRÁVU O KVALITE VODY NA KÚPANIE V EÚ

Z výsledkov zverejnenej výročnej správy o kvalite vody na kúpanie vyplýva, že viac ako 85 percent lokalít určených na kúpanie monitorovaných v roku 2016 v celej Európe (EÚ, Albánsko a

Švajčiarsko) spĺňa tie najprísnejšie požiadavky na výbornú kvalitu vody, t. j. vody, ktorá je prevažne bez znečisťujúcich látok škodlivých pre ľudské zdravie a životné prostredie. Minimálne požiadavky stanovené v predpisoch Európskej únie spĺňa viac ako 96 percent lokalít určených na kúpanie.

Na Slovensku spĺňa najprísnejšie požiadavky na výbornú kvalitu vody 64 percent monitorovaných lokalít. Vzorky pritom pochádzali z 33 miest na Slovensku určených na kúpanie, z toho 21 dosahovalo výbornú kvalitu a osem dobrú kvalitu vody. Nevyhovujúca bola jedna vzorka.

Najlepšie výsledky v hodnotení kvality vody na kúpanie dosiahlo päť krajín v EÚ, v ktorých až 95 percent či viac lokalít určených na kúpanie získalo hodnotenie „výbornej“ kvality, a to Luxembursko (všetkých 11 uvádzaných lokalít), Cyprus (99 % všetkých lokalít), Malta (99 %), Grécko (97 %), a Rakúsko (95 %).

Správa, ktorú vypracovala Európska environmentálna agentúra (EEA) v spolupráci s Európskou komisiou, potvrdila už 40 rokov trvajúci trend zvyšovania čistoty vody na plážach a kúpaliskách v Európe.

EURÓPSKY ZBOR SOLIDARITY: KOMISIA PLÁNUJE NA INICIATÍVU VYČLENIŤ VYŠE 340 MILIÓNOV EUR DO ROKU 2020

Komisia predložila návrh rozpočtu pre Európsky zbor solidarity na nasledujúce tri roky a navrhla preň osobitný právny rámec. V súčasnosti sa totiž realizuje prostredníctvom ôsmich rôznych programov, vrátane programu Erasmus+, z ktorých každý má svoj vlastný právny základ, ciele a rozpočet. Pre Európsky zbor solidarity tak Komisia navrhuje na obdobie rokov 2018 - 2020 vyčleniť 341,5 milióna eur, čím sa do konca roka 2020 umožní účasť 100 000 mladých Európanov.

Cieľom nového návrhu je zabezpečiť iniciatíve samostatný právny základ a komplexný nástroj financovania. Európsky zbor solidarity tak už nebude ponúkať len možnosti na vykonávanie dobrovoľníckej činnosti, stáže a pracovné miesta, ale odteraz poskytne účastníkom aj príležitosť na

vytváranie vlastných projektov v oblasti solidarity alebo na vykonávanie dobrovoľníckej činnosti v skupinách.

Projekty pre Európsky zbor solidarity môže navrhnúť akýkoľvek verejný alebo súkromný subjekt, ktorý dodrží prísne požiadavky na kvalitu. Vykonávaním Európskeho zboru solidarity bude poverená Európska komisia, národné agentúry zodpovedné za program Erasmus+ v členských štátoch a Výkonná agentúra pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru (EACEA). Aby sa zlepšila integrácia účastníkov Európskeho zboru solidarity na trhu práce, bude sa podnecovať aktívne zapojenie verejných a súkromných služieb zamestnanosti, ako aj obchodných komôr.

Predložením návrhu Komisia plní svoj sľub, ku ktorému sa zaviazala pri spustení iniciatívy Európskeho zboru solidarity, že do jari 2017 predloží návrh príslušného právneho predpisu. Predtým než navrhované nariadenie nadobudne účinnosť, musí ho prijať Európsky parlament a Rada. Vo svojom spoločnom vyhlásení sa inštitúcie EÚ zaviazali k tomu, že návrh prijmú do konca tohto roka.

EURÓPSKE SÚŤAŽE

SÚŤAŽ O NAJLEPŠIU ŠTUDENTSKÚ ESEJ ESEJ 2017

Dokedy: 15. jún 2017

Kde: Slovensko

Kedy: leto 2017

Nadácia Hannsa Seidela a Centrum pre európske a transatlantické vzťahy, vyhlásili Súťaž o najlepšiu študentskú esej 2017 na tému Európska versus národná identita.

Súťaž je určená pre študentov stredných škôl na Slovensku. Úlohou súťažiacich je napísať krátku esej v rozsahu 1 – 3 strany na tému Európska versus národná identita. Esaj môže byť napísaná

v slovenskom alebo nemeckom jazyku.

O víťazoch rozhodne porota zložená zo zástupcov slovenských a nemeckých organizácií. Autori prvých troch víťazných príspevkov získajú okrem vecných cien aj možnosť zúčastniť sa týždenného vzdelávacieho pobytu v nemeckom Bavorsku.

Súťažné príspevky posielaj najneskôr do 15. júna 2017 na [slowakei@hss.de](mailto:slovakiei@hss.de).

Podrobnejšie informácie sú v odkaze na Fb stránke nadácie: <https://www.facebook.com/293453624373849/photos/a.306680856384459.1073741830.293453624373849/411448062574404/?type=3&theater>

GRANTY SR A EÚ

GRANTOVÝ PROGRAM „ROZPRÚDIME REGIÓNY“

Uzávierka: 21. jún 2017

Maximálna výška grantu: 1 000 eur

Grantový program Rozprúdime regióny je určený na podporu kultúrnych, spoločenských, športových a iných podujatí, prinášajúcich spestrenie a zábavu do našich miest a obcí.

V rámci programu budú podporené projekty, ktoré:

- sú verejnoprospešné a prínosné pre širokú verejnosť
- zaujímavým spôsobom prispievajú k zviditeľneniu konkrétneho regiónu

- sú prínosné najmä pre miestnu komunitu
- podnietia aktívnu spoluprácu samosprávy, organizácií a miestnej komunity

Obce a mestá, mimovládne organizácie, kultúrne inštitúcie, športové kluby, školy a školské zariadenia majú na prihlasovanie projektov k dispozícii online formulár: <http://www.nadaciazse.sk/log#registracia> Deadline je 21. jún 2017.

Všetky potrebné informácie nájdeš v odkaze: <http://mladez.sk/wp-content/uploads/2017/06/rozprudime-regiony.pdf>

GRANTOVÝ PROGRAM „UKÁŽ SA!“

Uzávierka: 23. jún 2017

Maximálna výška grantu: 4 000 eur

Nadácia Slovenského olympijského výboru podporí prostredníctvom nového grantového programu UKÁŽ SA! mladých talentovaných športovcov, ktorí vynikajú v niektorom športe, nachádzajú sa v nepriaznivej sociálnej situácii, alebo potrebujú finančnú podporu na rozvoj svojej športovej kariéry.

Podmienky:

- vek športovca 12 – 18 rokov
- žiadosti predložia mladí športovci prostredníctvom svojich zákonných zástupcov
- finančný príspevok môžu požiadať aj tréneri, školy, kluby, zväzy, alebo ďalšie subjekty športového hnutia
- súčasťou žiadosti bude aj motivačné max. 2 min. video

Žiadosti je nutné podávať najneskôr do 23. júna 2017. Na ich prihlasovanie slúži online formulár: <https://www.nadaciasov.sk/registracia>

Všetky ostatné podrobnosti o grantovej výzve sú tu: <http://mladez.sk/wp-content/uploads/2017/06/UK%C3%81%C5%BD-SA.pdf>

GRANTOVÝ PROGRAM „VY ROZHODUJETE, MY POMÁHAME“

Uzávierka: 26. jún 2017

Maximálna výška grantu: 1 300 eur

„Chceš zmeniť detské ihrisko vo vašej komunite, rozvíjať športové aktivity pre deti v škôlke, skrášliť verejné priestranstvá v tvojom susedstve alebo uskutočniť iné dobré projekty?“

Nadácia Tesco vyhlásila tretiu edíciu grantového programu „Vy rozhodujete, my pomáhame“, ktorej cieľom je podporiť projekty zamerané na zlepšenie prostredia v bezprostrednom okolí žiadateľov.

Územie Slovenska bude rozdelené na 77 regiónov, v rámci ktorých bude na základe výsledkov hlasovania verejnosti podporený rozvoj lokálnych verejnospoločenských projektov. K podporovaným oblastiam programu patrí:

- podpora komunit a komunitných aktivít
- vzdelanie detí a mladých ľudí, získavanie zručností mladých ľudí a študentov
- zdravie a podpora zdravého životného štýlu

Na prihlasovanie projektov slúži elektronický formulár, deadline je 26. jún 2017.

Všetky potrebné informácie o programe sa nachádzajú v odkaze: <http://www.nadaciapontis.sk/clanok/nadacia-tesco-podpori-projekty-lokalnych-komunit/2315>